

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Philippo Apostolo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

MAIVS.

COMMENTARIVS RERVM GESTARVM SANCTI APOSTOLI PHILIPPI, AVTHORE

Simeone Metatbraſte.

DEI Verbum, quod cum patre est æternum, & caret tem-
pore, voluit aliquando fieri sicut nos, & venire sub tem-
pus, propter lapsum nostræ naturæ. Hinc factum est, vt vir-
ginis carne circumscriberetur, & id quod assumpserat, De-
um redderet communicatione. Cùm autem eius cum
corpore aduentu, omnibus acquirente salutem, oportet
eum habere spectatores diuinæ illius & ineffabilis dis-
pensationis, & participes mysteriorum: vt vniuerso geni-
eri per ipsos suppeditaret affatim reuocationem: postquam
per totam finitimã, & quæ circum Iordanem sita erat, re-
gionem peruasisset Iohannis prædicatio, data autem fuis-
set gratia spiritûs, & multi ab illo baptismum acceperunt,

quo tempore meus quoque Christus fuit baptizatus, mittens versari in ciuitate idem
Dei verbum, quod comprehendere non potest, (versabatur enim Hierosolymis) degit in
Galilæa. In ea autem agebat Philippus ille admirabilis, qui erat quidem ex Bethsaida
ciuitate Andreæ & Petri, tunc verò aderat in Galilæa: qui statim ab incunte ætate tra-
ditus est à parentibus, erudiendus disciplinis,

Cùm autem rectè fuisset educatus, & in omni laudabili disciplina iam institutus es-
set & eruditus, libros perlegit Mosâicos, & quæcunque fuerant prædicta de Christo my-
steria, imbuit: quemadmodum nouissimis temporibus sit venturus, & sit omnibus
cõmuniter salutem distributurus. Ijs enim, qui tunc erudiebant, non erat permittum,
discipulos in alia rudire doctrinã, nisi libros Mosi prius legissent. Cùm ergo venisset
Iesus in Galilæam, & hunc magnum inuenisset Philippum, iussit ei, vt ipsum sequere-
tur. Ille autem cùm audiisset, statim recordatus est eorum, quæ ab incunte ætate de
Christo acceperat & legit: & eum esse illum agnouit, quem Mosi libri esse postea ven-
tuum declarabant. Exhinc ergo is cum eo, qui vocauerat, magistro versabatur, &
habebat virtutem, quæ cum tempore prouehatur: & connumerabatur cum præ-
cipuis discipulis.

Cùm autem ita boni effectus fuisset particeps, assumit etiam alios socios participati-
onis: nec eam celat, sed cùm in primum incidisset Nathanaëlem, qui longo antè tem-
pore ei fuerat amicus & familiaris, venientis aduentum, non tanquam adhuc futurum, sed
tanquam qui iam esset, annunciauit. Non amplius, dicens, in spe sita est salus Israël: sed
quem lingue spiritu præsignificantes Seruatorẽ, prædixerunt in vltimis diebus Israël sur-
recturum, is adest. Et cùm nos inuenissemus Iesum ex Nazareth, & eius admirabilibus
& quæ naturã superant miraculis non possemus non credere, omnes alios multum iu-
bentes valere, cum eo degere constituimus. His cùm summopere cepisset Nathanaë-
lem, etsi rem agrè ferentem, & non ex Nazareth esse boni aliquid contendentem, à tu-
endis quidem rebus Israël cum abducit, Christo autem adducit obedientem. Cùm-
que eum prænum adiunxisset, liberius exclamauit: Rabbi, dicens, tu es Rex Israël.
Quo quidem ipse quoque Christus delectatus, vt quod profectum esset à mente intus
rectè affecta, id aperit, quod erat ei conueniens, futurum eum mystam maiorum mysterio-
rum, & regni Dei spectatorem. Quid enim dicit? Amen dico vobis, cælum apertum vi-
debitis, & angelos Dei ascendentes & descendentes super filium hominis. Ab illo er-
go tempore sacratissimus Philippus aures præbens sacris mysteriorum institutionibus,
tota mente in illis versabatur, nulla eum cura attrahente ad alia: & luce diuiniore cog-
nitionis expurgabat cogitationem, priorem depellens ignoracionem, & internum
hominem renouans.

Cùm itaque ad virilem ætatem peruenisset, in Christum quidem perfectiorem as-
sumpsit charitatem, vt reputaretur perindè atque filius, & locum obtineret hæredis, &
aduentu spiritûs constitueretur princeps super omnem terram. Cùm autem aduenisset

A

ſet

set tempus salutaris passionis, per quam patibili genere superior extitit impatibilis, is inseparabiliter verfabatur cum Magistro. Oportebat verò illo tempore aliquos ex ijs, qui tenebāt falsam gentium religionem, proficisci Hierosolyma ad festum contem-
 Ioā. 11. & 12. plandū. Ij ijs, quæ de Iesu præter opinionē annunciata fuerant, obstupefacti. (Nam ipis quoque magna de eo nunciabantur, & quæ fidem superabant, quod Lazarum quidem suscitasset à mortuis, & vniuersus populus eum laudibus & bonis verbis effret profecutus, & alia innumerabilia fecisset miracula) cum conueniendi magno capti sunt desiderio. A quo superati, veniunt ad meum Iesum: & cum accessissent ad Philippum, annunciat cur venerant. Ille autem cum Andream, qui fuerat primus vocatus, de eis communicasset, Iesu simul cum ipso eorum aduentum annunciat. Iesus verò de sua passione & gloria ei significat, dicens; Nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipsum solum manet: mortuū autem, affert multum fructum. Atque hæc quidem Christus illis disseruit. Quando autem post passionem & resurrectionem se sæpè ostendit discipulis, & illos fecit eorum spectatores, quæ erant maiora, quàm vt caderent in cogitationem, hic ipse quoque magnus Philippus, vt qui esset cõdiscipulus & socius arcanorum, aderat ijs, quæ fiebant, & erat vnus ex eorum numero.

Cum verò Dominus & Seruator noster Iesus Christus, vniuersam, quæ fiebat per carnem, pro nobis peregrisset dispensationem, & terrena vniuersam ad mirabiliter & præter opinionem, & cum gloria fuisset assumptus in celos, & ad maiestatis Patris confedisset dexteram, & spiritum paraclerum ijs, qui ipsi eum viderant, suis mystis misisset, vt erat pollicitus, in specie ignearum linguarum, eo quoque repletus Philippus, se parabat ad cursum Euangelij. Cum autē ex ijs alij quidem partes orientales, alij autem occidentales, eas sortiti obirent, Borealesque & Australes peruaderent regiones, implentes præceptū, quod eis datum fuerat, admirabili quoque huic Apostolo sorte obtigit Asia. Quam quidem in orbem obiens, & in omnibus quidem versans ciuitatibus & regionibus, innumerabilem multitudinem fecit veræ pietati consentire. Quos cum etiam ob signasset luce regenerationis, obtulit patri celesti. Quinetiam eos quoque, qui affectionibus aliquibus & morbis opprimebantur, & eos quoque, quos inhabitans dæmonium malè afficiebat, verbo solo & impositione sacræ manus curabat, mente quidem & intelligentia eos, qui insultabant & aduersabantur, fundens ac fugans: sensiliter autem eos, qui ab illis fuerant decepti, conseruans: quos & prædicationis sublimi oratione, & quæ opinionem superabant, insignibus miraculorum effectonibus, tanquam retibus quibusdam capiens, paulatim deduxit ad agnitionem veritatis.

Cum autem sacerdotes & altaria vbique in illis locis statuisset & cõstruxisset, pro sacrificijs illis, quæ fiebant in dæmonum altaribus, sacrosanctè fecit in eis peragi sacram mysterij celebrationem, aded vt in eis seruaretur ritus Euangelij. Atque sic quidem magna multitudo eorum, qui per ipsum crediderunt, ad Christum fuit adducta. Cum autem oporteret eum quoque hinc excedere, & ad Dominum migrare, tale quid ei accidit circa finem huius vitæ. Est ciuitas in Phrygia insignis, quæ vocatur Hierapolis. Ea cum aliarum omnium populo esset frequentissima, & appellata esset mater aliarum ciuitatum, sanctissimum accipit Philippum post innumerabiles pro Christo susceptos labores. Cum ergo accessisset magnus hic Apostolus, vt in ea quoque prædicaret Euangelium, vidisset autē eam simulacris, & venenatis quibusdam serpentibus, vt potè prodigiosæ cuidam viperæ, proh dolor, cultum diuinum tribuere, zelo diuino eius animus acceditur, & intentius se dans precibus, Christi nomine inuocato, hanc perniciosam & quæ multis fuit causa interitus, statim ostendit mortuam. Cum autem aduersus terram hanc belluam tam pulchrè ei cessisset Domini interpellatio, omnes deinde valdè admonuit & eis consuluit, vt eum, qui est in celis, viuum Deum, existimarent: is enim est verè Deus: nec serpentibus in terra animalibus animum adhiberent. Qui cum sit semper Deus perfectus, & qui nec possit comprehendi, postquam produxit hunc mundum, tam qui est ad spectabilis, quàm qui non cadit sub ad spectū, hominem formatum ad imaginem suæ maiestatis, & libero honoratū arbitrio, fecit esse participem bonorum, quæ erant in paradiso, iubens ab hoc solo abstinere, quod erat lignum cognitionis. Cum verò mandatū transgressum, & lapsum ab ea, quæ cum ipso intercedebat, cõiunctione, Dei non esset despiciere, cum eum prius per legem, tanquam per pedagogū, & per Prophetas erudisset, postremis temporibus ei placuit, vt Verbum, quod est ciuidē cum eo nature, à casta virgine nobis simile nasceretur. Ille autē cum ad similitudinem hominū apparuisset, & cum per passionibus cõcertasset, qui erat impatibilis,

&

Actor. 1.

Actor. 2.

Philippus prædicat Caritatem in Asia.

Missa celebratio.

Hierapolite colunt viperam.

Genes. 2.

& tertio die surrexisset à mortuis, sua benignitate & clementia se nobis manifestum reddidit, & in caelos ascendit, vnde descenderat. Eum autem rursus quoque venturum credimus. Qui figmentum quidem suum suscitabit, reddet autem vnicuique factis suis conuenienter. Hæc verò vos quoque scietis, diuina luce dignati regenerationis, & ab omni quidem execrando vitio vobis pura erit cogitatio, & ad satietatem, etiamsi his nulla sit terminata satietas, gratijs eius replebimini, & eritis hæredes annorum promissorum.

Hæc & his plura & priuatim & communiter verba faciens diuinus Apóstolus, quos sciebat magis, quàm alios, verbum suscipere vegetatis, eos adduxit ad lucem regenerationis, & in pontificum & sacerdotum numerum retulit, & templa animata & sancta Christo excitauit. Sic directò procedentem veritatem videns eius inimicus, non ferendum esse ducebat, nisi eum labefactaret, & prohiberet ne pergeret vterius. Hinc cum eos, qui eo tempore gerebant magistratus, subiisset, & eis tanquam ignem accendisset æmulationem, efficit, vt Philippus quidem ab eis comprehenderetur, magnam manum in eis repente commouens: ei autem insert, quicquid est molestum & exitiosum. Nam qui eum quidem comprehenderant, acerbè deponunt in carcere: acerbius verò flagris cadunt, & verberant. Deinde cum funibus eum à talis vinxissent, sublime suspendunt præcipitem. Illud autem tacitè significabat directum eius mentis ascensum ad superiora, vt est consentaneum, etiamsi non eum vsque ad vltimum reliquit Deus absque consolatione. Sed cum illo tempore Bartholomæus quoque diuinus Apóstolus simul cum eo versaretur Hierapoli, & simul predicaret Euangelium, quomodò predicationis, ita etiam perpeffionis fit ei socius, & illo à talis suspensio, vt diximus, ipse cruce condemnatur. Porro autem soror Mariamna, quæ non minùs erat vna mente quàm natura, quæ erat virgo & corpore & animo, patièti quidem Philippo fratri aderat, perpeffionem autem, quoad eius fieri poterat, voluntate & animi proposito simul attrahebat, & cum eo partiebat.

Interim verò, dum hæc fierent, fit res quædam noua. Mouetur quidem repente terra, & non solitam suscipit agitationem: metus autem inuasit illorum animos, qui ex ijs, quæ videbantur, capiebant voluptatem. Circumagitur autem vniuersus ille locus, & in profundum, quod minimè apparebat, demittitur. Simul autem cum solo populus quoque attrahebatur, & in maximum veniebat periculum, ne periret miserabiliter. Erant ergo omnes hoc malo perplexi, & incerti quid agerent, aut quid consilij caperent. Cum autem vix tandem sensissent se luere pœnas Philippo illati supplicij & contumeliæ, eum circumsistentes inuocabant Seruatorem, & petebant, vt eis dexteram porrigeret ad salutem, neque proderet animas, quæ propter eum solum tantis agitabantur fluctibus. Dicitur autem, cum ijs sic instarent precibus & ad misericordiam mouendam multa dicerent, & non cessarent, IESVS eis desuper aures benignas inclinasse, & eius quod fiebat misertus, eis repente apparuisse: & cum apparuisset, mala illa ilicò cessasse, & solum, quod tunc mouebatur, stabile & firmum extitisse: & ijs, qui miserabiliter veniebant in mortis periculum, visam esse diuinam virtutem, quæ locum scalarum obtinebat & ascensum præbebat facilem. Hoc fuit via fidei ad salutem infidelibus, & simul quidem magnum esse Philippum, maiorem autem illum quoque, quem ipse annunciabat, Dominum prædicarunt.

Exhinc autem, qui seruati quidem fuerant, vt Discipuli liberarentur à vinculis, magno studio contendebant: festinabant autem, vt è ligno citò demitterentur. Et soluunt quidem Bartholomæum, Philippus autem eorum repressit conatū. Iam enim ad eum, quem desiderabat, erat mox migraturus. Vnde etiam in ligno sublimè pendens, cum ijs, qui erant in ciuitate, de ijs, quæ erant eis futura vtilia, toto die diserebat, & fiducia ad Dominum confirmans eorum animos, & pro eis supplicans, sacrosanctè cum sacris excessit eloquijs, & migravit ad eum, quem dilexit Dominum, cum in manu eius suam deposuisset animam. Preciosum autem eius corpus à Bartholomæo & Mariamna sanctè elatum, & quæ in sepultura de more fiunt, præclare assècurum, cum sacris hymnis & honoribus in loco insigni & sacro est depositum quarto decimo Nouemb.

Bartholomæus autem & Mariamna, cum breui tempore in eo loco mansissent, & preciosis his reliquijs hymnos & honores tribuissent, & rursus præclariùs & firmitus eos, qui aderant, in fide confirmassent, in suam patriam redierunt, prædicantes Christi Euangelium. Quoniam eum decet omnis gloria, honor & adoratio, cum patre principij experte, & sanctissimo eius spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

S. Philippus
capitur &
dire ex-
cru-
ciatur.

S. Bartholo-
mæus soci-
us perpeffi-
onum eius.

Vltio diuina

Fleatur
christus mi-
sericordia.

S. Bartholo-
mæus absol-
uitur.

S. Philippus
exit è vita.